

DE AMBRASSADE
bureau voor jonge zaken

Zomerplan jeugdbewegingen

www.ambrassade.be/jeugdwerkzomer

Inhoud

Inleiding	3
1. Jeugdwerkregels – zomer 2020: wat mag en wat mag niet?	4
1.1 Wie mag meedoen of meegaan?	4
1.2 Hoe organiseer je aanbod deze zomer?	4
1.3 Hoe zit dat met hygiëne?	5
1.4 Welke activiteiten mag je doen?	6
Pictogrammen	7
2. Jeugdbewegingskampen: wat bedoelen we hiermee?	8
3. Voorbereiding zomerkamp	8
3.1 Wie mag meegaan?	8
3.2 Hoe organiseer je je kamp deze zomer?	10
3.3 Hoe zit het met hygiëne?	14
3.4 Welke activiteiten mag je doen	17
4. Tijdens het zomerkamp	19
4.1 Wie mag deelnemen	19
4.2 Hoe organiseer je kamp op locatie?	20
4.3 Hoe zit het met hygiëne op je kamp?	21
4.4 Welke activiteiten mag je doen tijdens het kamp?	23
5. Na het kamp	25
5.1 Nazorg t.a.v. (zieke) deelnemers	25
5.2 Organiseer ook de terugkeer en (eventuele) nazorg	25
5.3 Hoe zit dat met hygiëne op het einde van en na het kamp?	26
5.4 Welke activiteiten mag je doen?	26
6. Bij wie kan je terecht?	27

Wie maakte dit zomerplan?

De zomerplannen kwamen tot stand door een samenwerking tussen De Ambrassade en het jeugdwerk. Deze plannen vertrekken vanuit de jeugdwerkregels die het kader vormen waarbinnen jeugdaanbod mogelijk is in de zomer van 2020. Met deze zomerplannen willen we organisatoren van jeugdaanbod in de zomer de nodige ondersteuning bieden om de jeugdwerkregels praktisch toe te passen.

Hoofdredactie

De Ambrassade

Redactie

Chirojeugd Vlaanderen - EJV - FOS Open Scouting - IJD jongerenpastoraal - JNM - Jeugd Rode Kruis - KLJ - KSA - Scouts en Gidsen Vlaanderen - Jeugdwerk voor allen - Ouders voor inclusie - De Ambrassade

Foto's

Foto voorpagina

Jente Boone @ Bivak Chiro Tom & Sam - Chirojeugd Vlaanderen

Foto eindpagina

Raïsa Vandamme @ Hersfontmoeting - Scouts en Gidsen Vlaanderen

Vormgeving

Lisa De Deken - De Ambrassade

Verantwoordelijke uitgever:

Eva Vereecke

 @Ambrassade

 @DeAmbrassade

Leopoldstraat 25
1000 Brussel
02 551 13 50

Vragen?

Contacteer je koepel/organisatie of check:

 www.ambrassade.be/jeugdwerkzomer

Wil je de inhoud van dit document verspreiden of overnemen?

Voor niet-commerciële doelen mag dat. Maar zet De Ambrassade erbij als bron.

Inleiding

Kunnen we straks op zomerkamp met de jeugdbeweging? Ja! De zomer van 2020 wordt er een van spelen met duizenden vrijwilligers, met meer dan een miljoen kinderen en jongeren. Een zomer van spelen met limieten, spelen in kleinere bubbels, maar vooral van grenzeloos plezier!

Spelen is een recht voor kinderen en jongeren. Jeugdbewegingen en vele andere vormen van jeugdwerk maken deze zomer dat recht waar. Zoals steeds vanuit ons jeugdwerk-DNA: kinderen en jongeren centraal, groepsgericht, participatief, speels, creatief, avontuurlijk, actief en zoveel meer. Daar steekt geen enkel virus een stokje voor.

Hoe speel je deze zomer veilig? Hoe organiseer je een zomerkamp in tijden van corona?

De Ambrassade, Vlaams minister van Jeugd Benjamin Dalle, Bataljong en een aantal grote jeugdwerkorganisaties gingen aan tafel zitten met een groep virologen. Samen maakten we:

De jeugdwerkregels

- › Dit is een **set van verplichte regels** voor alle georganiseerde activiteiten, aanbod, kampen, werkingen voor (en meestal door) kinderen en jongeren in de zomer. De jeugdwerkregels zijn de regels waar je je verplicht aan moet houden. (*)

Zomerplannen

- › Dit zijn **draaiboeken voor specifieke types van jeugdwerk**. Zo is er een zomerplan voor jeugdbewegingen, eentje voor vakantiecampen met en zonder overnachting, voor speelpleinen en eentje voor jeugdhuis- en ontmoetingswerkingen. Een zomerplan maakt de jeugdwerkregels concreet. **Het zomerplan volgen is niet verplicht**. Toch raden we aan om het zomerplan zo goed mogelijk te vertalen naar jouw kamp, activiteit of aanbod. Heb je toch nog nood aan advies of hulp? Klop dan zeker aan bij jouw koepelorganisatie of jeugddienst, die de komende weken alles in het werk stelt om je te ondersteunen.

De jeugdwerkregels en zomerplannen vertrekken vanuit **het belang van kinderen en jongeren & het DNA van het jeugdwerk**. De voorbije maanden waren voor elk kind en elke jongere intens. Samen spelen wordt deze zomer waardevoller dan ooit. Daarom willen we ons sterk organiseren, zodat we binnen bepaalde limieten ons vooral grenzeloos kunnen amuseren. In bubbels van beperkte grootte, waarin kinderen en jongeren écht kunnen spelen, zonder afstand, zodat we fysiek en emotioneel weer dicht bij elkaar kunnen zijn.

Kan je niet wachten om aan de slag te gaan? Of zakt de moed je net in de schoenen? Geen enkele ploeg of organisatie is verplicht om een kamp of aanbod te organiseren. Hou rekening met de draagkracht van je vrijwilligers-, leidings-, of animatorenploeg. **Hou het veilig, maar ook plezant**.

Wordt deze zomer anders? Zeker. De jeugdwerkregels en zomerplannen helpen je om alles zo veilig mogelijk te organiseren. Maar Covid-19 is deze zomer niet verdwenen. Het zal deze zomer vaak anders lopen dan hoe we het gewoon zijn. Een deelnemer verlaat misschien vroeger het kamp om een (mogelijke) besmetting te vermijden, kinderen die de afspraken even vergeten, ouders die ongerust zijn in het belang van hun kind, etc. Dit is een nieuwe realiteit. Maar: laat ons er vooral een fijne zomer van maken, ook al loopt die anders dan gepland. Bereid je goed voor met de jeugdwerkregels en jouw zomerplan onder de arm en geniet daarna van elk moment onderweg.

We wensen jou een onvergetelijke kampzomer!

(*) De toepassing van de jeugdwerkregels is onderhevig aan nieuwe besluiten van de Nationale Veiligheidsraad de komende weken en maanden. Regelmatig verwijzen we dan ook naar de geldende maatregelen in de samenleving.

1. Jeugdwerkregels – zomer 2020: wat mag en wat mag niet?

Dit is de basis die je moet weten. Hoe je deze regels omzet voor jouw werking, lees je in de zomerplannen. We willen er echt voor zorgen dat er zoveel mogelijk kinderen en jongeren ten volle kunnen genieten van recht op spel, ontmoeting en jong zijn. Vertrek vanuit het perspectief van kinderen en jongeren en ga met gezond verstand om met de basisregels. Zorg dat de kern van jeugdwerk bewaard kan blijven: kinderen en jongeren centraal, groepsgericht, speels, creatief, experimenteel, avontuurlijk, participatief en nog zoveel meer.

Maak er vooral een straffe jeugdwerkzomer van en geniet: #jeugdwerkwerkt.

1.1 Wie mag meedoen of meegaan?

Liefst zoveel mogelijk kinderen en jongeren. Maar we moeten wel met enkele dingen rekening houden.

› **Risicogroepen en ziek zijn**

Iedereen mag mee, met en zonder bijzondere noden, als dat veilig kan. De voorwaarden:

- › Behoort een deelnemer tot een risicogroep? Dan mag die meedoen aan de activiteit of het kamp als hij toestemming heeft van de ouders, voogd (bij chronische ziektes onder controle door medicatie) of mits toestemming van de huisarts.
- › Was je ziek vóór de start (minimaal 5 dagen terugtellen) van de activiteit of tijdens de activiteit? Dan mag je niet (meer) deelnemen. Dat geldt voor iedereen die betrokken is: kinderen, jongeren, begeleiders, kookouders, enzovoort.

› **Aanwezigheidsregisters, medische fiches en tracing**

- › De begeleiders houden voor, tijdens en na de kampen en activiteiten gegevens van aanwezigen en medische fiches bij.
- › Er is ook [een document](#) dat de contacten tussen de deelnemers onderling en met externen bijhoudt. Blijkt dat iemand besmet is met corona, tijdens of na het kamp? Dan gebruiken de coronaspeurders deze documenten om te kijken wie gecontacteerd moet worden in functie van een mogelijke **besmetting**.

1.2 Hoe organiseer je aanbod deze zomer?

Contactbubbels

We kunnen dit jaar niet zomaar met z'n allen door elkaar spelen, eten, slapen. De begeleiders maken bubbels van maximum 50 deelnemers (kinderen, jongeren, begeleiding en eventueel omkadering inclusief).

Voor activiteiten met wisselende deelnemers (bv speelpleinwerking) blijft een contactbubbel minstens 1 week gelden. Komt een deelnemer maar 2 van de 5 dagen dan bestaat de bubbel de andere dagen uit 49 personen.

- › Binnen bubbels is contact met elkaar mogelijk, moet je geen afstand houden en geen mondmasker gebruiken.
- › **De bubbels**
  - › Vermijden onderling contact = bubble distancing
  - › Houden 1,5 meter afstand indien contact nodig is
  - › of gebruiken een mondmasker als de afstand niet wordt behouden

- › Er kunnen meerdere bubbels op 1 aanbod aanwezig zijn. Je kamp/activiteit kan dus uit meerdere bubbels van maximum 50 personen bestaan.
- › Iedereen gaat bewust om met de bubbels: de deelnemers, maar ook externen, ouders,...
- › Ouders en andere externen kunnen niet zomaar in de bubbels. Social distancing en mondkmaskers spelen hier een belangrijke rol.
- › Kinderen onder 12 jaar zijn minder een bron van besmetting en zijn minder vatbaar voor het virus. Kinderen en jongeren die ouder zijn dan 12 jaar vormen een groter gevaar voor besmetting. Bubbels hoeven geen rekening te houden met deze leeftijdsgrens, maar in een bubbel waar deelnemers –12 en +12 samen spelen, past men de regels toe die van toepassing zijn op +12.
- › Zorg ervoor dat de fysieke scheiding van de bubbels en de regels errond duidelijk zijn voor alle deelnemers.

Noodprocedure en permanentiesysteem

- › Wordt er iemand ziek op kamp of tijdens de activiteit? Dan kan je terugvallen op [de noodprocedure](#).
- › Elke organisatie heeft een plek waarin deelnemers die mogelijks besmet zijn in afzondering kunnen zitten tot ze (door de ouders) worden opgehaald.
- › Ook de permanentiediensten van koepels, organisaties en gemeentebesturen staan klaar om te helpen waar nodig.

Communicatie

- › Voor, tijdens en na je aanbod is goede communicatie naar kinderen en jongeren, ouders, betrokkenen heel belangrijk.
- › Er is [standaardmateriaal](#) om hierbij te helpen (pictogrammen, bundels, ...)
- › Maak goede afspraken met deelnemers, ouders, externen, ...

1.3 Hoe zit dat met hygiëne?

Persoonlijke hygiëne

Hygiëne en jeugdwerk is niet altijd de beste combinatie. Maar dit jaar is het noodzakelijk.

- › Extra de handen wassen, hoesten in de elleboog, niezen in een papieren zakdoek: dat blijft ook tijdens de jeugdwerkzomer nodig.
- › Voor +12 is het dragen van een mondkmasker in contact met externen noodzakelijk wanneer social distancing niet mogelijk is.

De infrastructuur

Gebruik je gebouwen, terreinen of tenten?

- › Er zijn [duidelijke richtlijnen](#) rond verluchten en reinigen van ruimtes en contactoppervlaktes.

Het materiaal

- › Binnen de bubbel kan je materiaal doorgeven zonder te reinigen.
- › Wil je het materiaal doorgeven aan een andere bubbel? Dan moet het materiaal eerst gereinigd worden

1.4 Welke activiteiten mag je doen?

- › Bij voorkeur vinden activiteiten plaats in openlucht en op het eigen terrein.
- › Uitstappen kunnen maar dan moet je erop voorzien zijn dat je met anderen in contact kan komen. Ga je op uitstap naar een plek waar veel andere mensen zijn? Houd je dan aan de voorwaarden van die locatie.
- › Vermijd contact met externen, ook wanneer je het terrein verlaat. Dus geen showmoment voor ouders dit jaar, geen vlaggenroof bij de andere jeugdbeweging, ...
- › Bij +12 is er meer aandacht voor de aard van de activiteit. Intensief contact, insmeren of schminken zijn af te raden.
- › Rust speelt een belangrijke rol in het tegengaan van het virus. Bouw genoeg rust in het programma in.

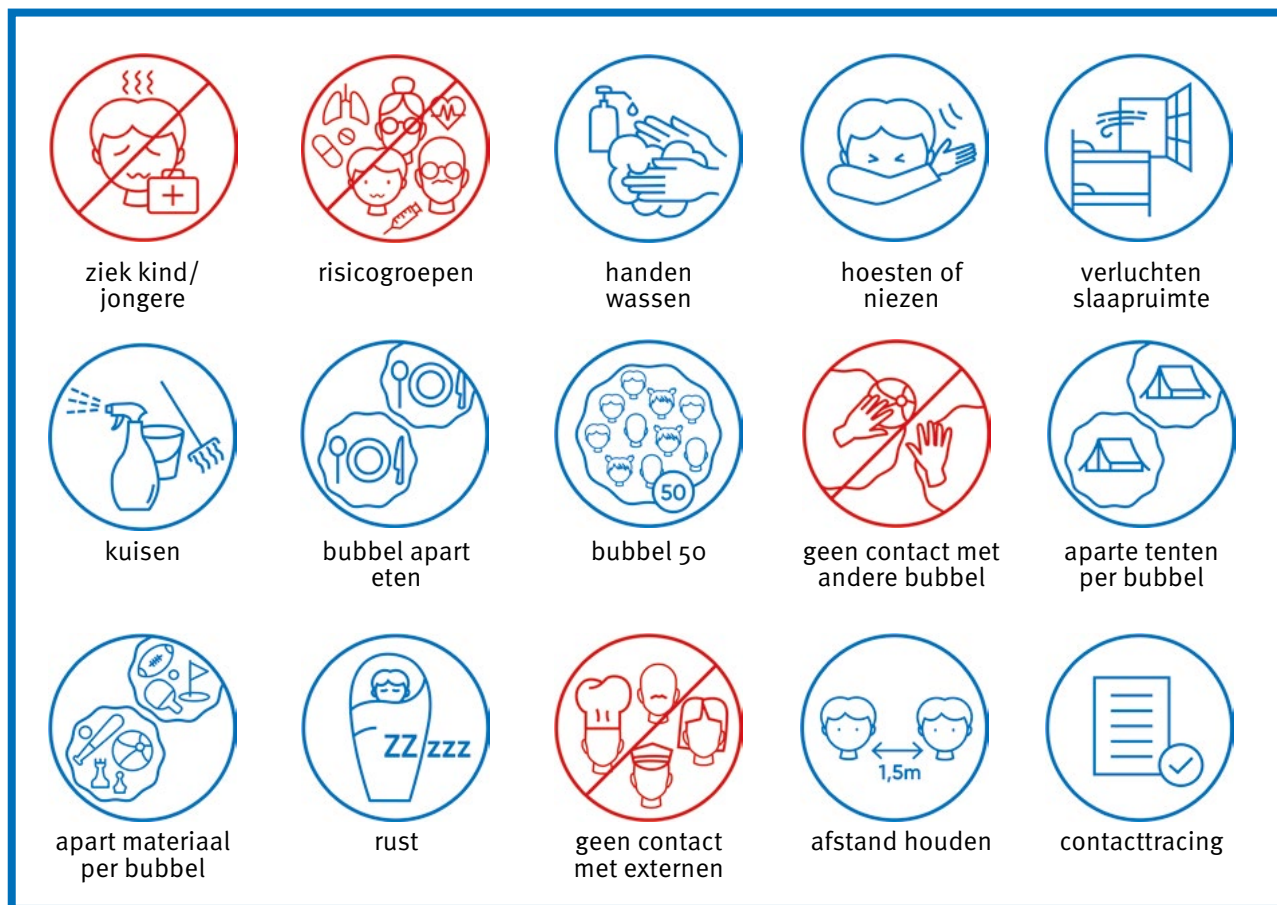
Maak er vooral een straffe jeugdwerkzomer van voor zoveel mogelijk kinderen en jongeren. En weet dat je altijd bij je koepel of je gemeente terecht kan voor ondersteuning. #jeugdwerkwerkt

Pictogrammen

We ontwikkelden vanuit de jeugdwerkregels voor de zomer van 2020 een aantal pictogrammen die je kan inzetten in je eigen communicatie, op je kamp- of vakantie locatie of activiteit.

De pictogrammen hieronder zijn een greep uit het aanbod, maar er zijn er nog veel meer. Ze zijn er, speciaal voor jou, ouders, kinderen en jongeren en andere betrokken partijen. Gebruik ze dus naar hartenlust.

Op ambassade.be/jeugdwerkzomer/pictogrammen kan je alle pictogrammen terugvinden en downloaden.

2. Jeugdbewegingskampen: wat bedoelen we hiermee?

Het gaat over de kampen/bivak van Chiro, EJV, FOS Open Scouting, IJD, JNM, Jeugd Rode Kruis, KLJ, KSA, Scouts en Gidsen Vlaanderen. Bij de opmaak van dit zomerplan werd ook overlegd met de Waalse Koepels van jeugdbewegingen zodat we samen tot gelijkaardige voorstellen konden komen.

Dit zomerplan is een ondersteunend instrument, het zijn geen regels die worden opgelegd. Met dit zomerplan kan je kijken hoe je je jeugdbewegingskamp aanpast aan de jeugdwerkregels voor de zomer van 2020. Kom je een situatie tegen waarop je niet meteen een antwoord hebt, vertrek dan vanuit de jeugdwerkregels bij het bedenken van een oplossing of vraag hulp bij jouw koepel. Uiteraard zijn de maatregelen, opgelegd door de overheid, verplichte maatregelen en dienen zij hoe dan ook gevolgd te worden.

In dit zomerplan zal je geen specifieke aanbevelingen terugvinden voor Zeescouts, wie op zoek is naar hulp hieromtrent kan aankloppen bij zijn koepel, we ontwikkelden hiervoor aparte aanbevelingen.

#Jeugdwerkwerkt, maar deze zomer wel met iets meer regels dan normaal.

3. Voorbereiding zomerkamp

Geen zomerkamp zonder sterke voorbereiding! In de zomer van 2020 zal een stuk van de voorbereiding over veiligheid, regels en duidelijke afspraken gaan. Ook communicatie wordt belangrijker dan ooit. Elke persoon die rechtstreeks of onrechtstreeks met jouw zomerkamp in contact komt moet goed weten wat er voor, tijdens en na dit contact van hem of haar wordt verwacht. Dit zomerplan is er om je te helpen.

3.1 Wie mag meegaan?

3.1.1 Risicogroepen en ziek zijn

- › Informeer zowel je leiding, deelnemers als ouders over de deelnamevoorwaarden.
- › Bezorg alle ouders van kinderen, jongeren en begeleiding de nodige [informatie over risicogroepen](#) en geef aan dat ze indien nodig bij de huisarts terecht kunnen om te kijken of er deelname mogelijk is.
- › Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om, als hun kind tot de risicogroepen behoort, dit zo aan te geven in de medische fiche en in te schatten of hun risico mits medicatie onder controle is, of hier een extra inschatting van de huisarts nodig is. Zie 4.1.2 en de bijlage '[medische fiche](#)' voor meer informatie over de medische fiche.
- › Neem in de kampcommunicatie duidelijk op dat elke ouder mee verantwoordelijk is om geen zieke kinderen of jongeren mee te laten gaan op kamp. Dit geldt uiteraard niet voor alle chronisch zieken, wie een chronische ziekte met medicatie onder controle heeft kan mee, bij twijfel raadpleegt de ouder een arts. Zorg ook voor communicatie aan kinderen en jongeren zelf die niet mee kunnen.
- › Zorg voor communicatie en afspraken met ouders over het inschrijvingsgeld voor een activiteit, als deelnemers niet mee kunnen.
- › Hier kan je ondersteuning vinden over '[hoe omgaan met ouders die niet akkoord gaan](#)'. Probeer begrip te zoeken en praat evt. met een brugfiguur zoals een vertrouwenspersoon.
- › Informeer de hele leidingsploeg over [het stappenplan 'wat te doen bij zieke deelnemer'](#).

- › Informeer deelnemers en de ouders over het stappenplan bij ziekte. Enerzijds is het belangrijk om dit ter informatie mee te geven. Anderzijds wil je ook hun rol hierin duidelijk maken. Ouders worden bv. gevraagd om hun kind/jongere op te halen op kamp bij ziekte.
- › Er zijn kinderen en jongeren met een beperking die ook deel uitmaken van risicogroepen, maar veel onder hen vallen hier niet onder. En omgekeerd: kinderen en jongeren zonder beperking kunnen deel uitmaken van de risicogroepen. Zorg dat je hier bijzondere aandacht voor hebt.
- › Indien je uitbater of terreinverantwoordelijke zelf tot de risicogroepen behoort, maak je vooraf afspraken over contacten.
- › Benadruk in de communicatie aan ouders dat het belangrijk is om nieuwe besmettingen te melden aan de overheid. Zo kunnen de coronatracers hun werk doen: ook nadat het kamp van start is gegaan en na thuiskomst (of bij deelname aan andere activiteiten).
- › Ouders wordt geadviseerd geen spreiding van verschillend jeugd aanbod te plannen in dezelfde week. Jongeren wordt gevraagd vooral naar dezelfde jeugdwerking te gaan. Communiceer dit advies maximaal naar de ouders en jongeren.

3.1.2 Inclusieve werking

- › We gaan uit van het principe: iedereen kan mee, tenzij men ziek is of was of geen toestemming krijgt wanneer men tot een risicogroep behoort. Net als andere jaren staan het aanbod, de activiteiten en de kampen dus open voor alle kinderen en jongeren indien de draagkracht van de begeleidingsploeg dit aan kan.
- › Maak bij kinderen en jongeren met specifieke ondersteuningsnoden samen met hen en/of ouders en eventueel de huisarts proactief de afweging op welke manier alle maatregelen gevolgd kunnen worden. Werk hiervoor indien nodig redelijke aanpassingen uit, eventueel met een vaste begeleider voor de dagelijkse noden (van sanitaire hulp tot zonnecrème smeren). Ouders en opvoedingsverantwoordelijken zitten vaak vol ideeën voor oplossingen voor mogelijke drempels. Maak ook afspraken met ouders over proactief informeren over de veranderingen én een eventueel vroegtijdig naar huis komen als dat nodig zou kunnen zijn.
- › In sommige situaties zal voor de hieronder volgende maatregelen extra aandacht nodig zijn voor kinderen en jongeren met bijzondere noden (bv. wat intensief contact of hygiëne betreft) en er zullen soms uitzonderingen nodig zijn. Ga hiervoor steeds in overleg met de huisarts, ouders en kind/jongere zelf om de situatie en mogelijkheden in te schatten. We proberen met zo veel mogelijk kinderen en jongeren aan jeugdwerk te doen deze zomer, sluit dus niemand op voorhand uit. Er is veel mogelijk binnen de veiligheidsmaatregelen, kinderen en jongeren staan steeds centraal binnen het jeugdwerk.
- › Raadpleeg de website van je organisatie voor eventuele extra informatie of adviezen als je werkt met kinderen en jongeren met extra ondersteuningsnoden.

3.1.3 Aanwezigheidsregisters, medische fiches en tracing

- › Zorg voor volgende kampadministratie:
  - › Aanwezigheidsregisters (dit zijn de lijsten van deelnemers die je ook bv. deelt met gemeente/eigenaar van het gebouw of terrein).
  - › [Medische fiches](#) (met eventueel de toestemming tot deelname door ouders en/of huisarts)

- › [Contactlogboeken](#) die de contacten tussen deelnemers met externen weergeeft. In normale omstandigheden hou je waarschijnlijk geen contactlogboek bij. Dit is dus extra.
- › Informeer deelnemers en hun ouders over het belang van het bijhouden en eventueel doorgeven van gegevens en contactlogboeken in functie van eventuele tracing wanneer een deelnemer besmet is met corona en dit mogelijks al - tijdens het kamp zo was.
- › Vraag bij de inschrijving (en ten laatste voor vertrek) jullie gewoonlijke medische fiche op, vul deze aan met vragen in de [bijlage 'medische fiche'](#) zodat jullie alle medische fiches bij vertrek hebben, eventueel samen met de toestemming van de huisarts over deelname. Wees aandachtig hierbij voor kinderen en jongeren vanuit kwetsbare of bv. voorzienings- thuissituaties en zorg ook voor alternatieve communicatiemanieren voor wie moeilijker te bereiken is.
- › Wijs binnen elke contactbubbel (uitleg bubbel, zie verderop) een verantwoordelijke aan om het contactlogboek bij te houden.
- › Een goed contactlogboek ziet er als volgt uit:
  - › Een overzicht van de leden per bubbel.
  - › Een overzicht van contacten met personen van buiten de bubbel en welke voorzorgsmaatregelen hierbij genomen worden. bv. wegloper uit bepaalde bubbel, begeleider die moet invallen voor een zieke begeleider, contact met externen i.f.v. activiteiten, leveringen...
  - › Als je met meerdere bubbels op hetzelfde kamp zit, zorg dan voor een duidelijk overzicht van de maatregelen die je nam om het contact tussen de bubbels te mijden. Het geeft aan hoe elke bubbel zich verhoudt t.a.v. de andere bubbels. Bv.: er wordt op verschillende plekken gegeten of in verschillende shiften in dezelfde ruimte (mits reiniging), de leidingskring 's avonds brengt leiding uit verschillende bubbels samen daarbij worden regels rond social distancing, enzoverder gewaarborgd, de kookploeg werkt op deze manier t.a.v. de bubbels.

3.2 Hoe organiseer je je kamp deze zomer?

3.2.1 Contactbubbels

De contactbubbels zijn groepen van 50 personen die een vaste samenstelling hebben. Binnen deze bubbel is contact mogelijk, tussen bubbels wordt contact gemeden. Een kamp kan dus uit meerdere bubbels bestaan maar die bubbels hebben geen contact met elkaar.

De opdeling van jouw kamp in 1 of meerdere bubbels van 50 personen zal een eerste stap zijn. Hou hierbij rekening met kinderen en jongeren, de begeleiders, omkadering, programma, bestaande groepen, (zoals kookploeg, materiaalbeheerders...), en eventuele lotgenoten in kwetsbare situaties.

Concreet worden bubbels best als volgt ingedeeld:

- › De bubbels hebben een max. grootte van 50 personen, hou hierbij rekening met alle deelnemers (leden, leiding, ondersteuners, technische ploeg, ...)
- › Binnen één bubbel kan je kleinere groepen samenstellen die aparte en gezamenlijke activiteiten organiseren.
- › Een opdeling naar leeftijd m.b.t. hygiëne? Vanaf de leeftijd van 12 jaar is er meer kans op doorgeven van het virus dus worden strengere maatregelen rond hygiëne opgelegd bv. m.b.t. intensief contact

(= te mijden) of strikt gebruik van mondklappers bij contact met externen. Je hoeft in je bubbels geen rekening te houden met deze strikte leeftijdscheiding, maar het is wel aan te raden om een hele bubbel op dezelfde manier te ‘behandelen’ en dus volgens de strengste maatregelen.

Bv. een bubbel met 11- tot 16-jarigen: daarin zijn intense contactspelen te vermijden, smeren de kinderen/jongeren zichzelf in, ... wat dus vooral voor +12 van toepassing is maar hier best geldt voor de hele bubbel.

Samenstelling bubbels, wat met:

- › Broers en zussen: je hoeft broers en zussen niet in dezelfde bubbel te steken, beschouw hen als twee aparte deelnemers.
- › Liefjes: Ook hen beschouw je als twee aparte deelnemers. Spreek dit zeker vooraf door om hieromtrent problemen te vermijden, dit kan emotioneel zwaar zijn voor sommige jongeren. Hou hier rekening mee.
- › Bedenk vooraf hoe je de kookploeg en materiaalmeesters (en hun eventuele gezin) opdeelt. Zij kunnen enkel contact hebben met de eigen bubbel. Als ze buiten de bubbel treden bij bijvoorbeeld het uitdelen van eten of materiaal moet er voldoende afstand zijn en met mondklappers gewerkt worden.

Communiceer duidelijk (visueel en mondeling) over deze bubbels en hoe jullie deze gaan opdelen, wat de praktische maatregelen zullen zijn enz.

- › Hoe zal dit verlopen tijdens het kamp, wie zit in welke bubbel (bv. broer en zus ouders weten dat best voor aparte bagage etc.).
- › Welke gevolgen heeft dit voor de voorbereidingen: inschrijvingen, brengen van bagage/fietsen, ...
- › Wees zeer duidelijk: alle maatregelen gelden ook voor de begeleiding, ook 's avonds.

Hou rekening met de bubbels bij de voorbereiding van je kamp

- › Laat leiding voorbereiden met hun medeleiding en vermijd daarbij een mix van bubbels.
- › Hanteer maatregelen zoals het gebruik van mondklappers/handschoenen, belang van handhygiëne, opdelen van de taken tussen de bubbels om de afstand tussen bubbels te bewaren wanneer je met de hele ploeg aanwezig moet zijn voor voorbereidende taken zoals het vullen van de camion, het opbouwen van tenten op een voorkamp, ...
- › Laat deelnemers bagage afleveren in een tijdslot per bubbel om mixen te voorkomen, visualiseer ook door bv. stickers met kleurcode/symbolen om bij uitladen makkelijk rekening mee te houden.

Infrastructuur

- › Vraag plannen op van jullie gebouw/terrein/locatie via de eigenaar. Luister ook zeker eens of deze al heeft nagedacht over mogelijk opdeling in het gebouwen en op het terrein.
- › Bij een gebouw bekijk je hoe je de bubbels praktisch kan gescheiden houden, hou hierbij rekening met:
  - › Afzonderlijke slaapzalen, die ook afzonderlijk toegankelijk zijn.
  - › In een ideaal scenario heeft elke bubbel eigen eet- en speelruimtes. Als dit niet lukt, kan je deze ruimte delen tussen bubbels als tussen het gebruik van de infrastructuur door de verschillende bubbels minimaal een reiniging van contactoppervlaktes (tafels, stoelen, klinken, handvaten..., die zaken die we veelvuldig aanraken) plaatsvindt of het volstaat ook om binnen de ruimte indien mogelijk een goede scheiding te maken, dit wil zeggen bv. tussen

2 bubbels die eten in dezelfde refter een gangpad van min. 2 meter en geen mix bij het buffet of het halen van eten, of bij binnen en buitenkomen.

- › Sanitair is ook best gescheiden, je kan bv. duidelijk aanduiden welke toiletten door de verschillende bubbels gebruikt worden, idem met wastafels en douches. Ook hier kan men kiezen voor gebruik in shiften maar dit zal ook reiniging vragen tussen gebruik van 2 bubbels en is mogelijks niet haalbaar.
- › Gezamenlijke douches (1 grote ruimte, geen gescheiden cabines) / wastafels met meerdere 'koppen' dienen steeds gereinigd te worden tussen bubbels wanneer deze niet op te delen zijn.
- › Denk na over hoe je je gebouw en/of terrein zo efficiënt mogelijk kan gebruiken zodat de bubbels goed gescheiden van elkaar volop kunnen spelen.
- › Hou in je voorbereiding ook rekening met een 'regen'-plan, welke ruimtes kan je innemen per bubbel bij veelvuldige regen.
- › Maak visueel, en indien noodzakelijk fysiek, heel duidelijk welke delen van het gebouw door welke bubbel worden gebruikt door bv een kleurcode of door bepaalde symbolen te hangen waarin de kinderen en jongeren zichzelf herkennen (laat deze code bv. terugkomen in een armband). Je kan aan de slag met pijlen, symbolen, ... om looprichtingen/stromen in je gebouw te regelen indien dit er kan voor zorgen dat bubbels niet in contact komen met elkaar.
- › Bij een tentenkamp bekijk je ook hoe je de bubbels praktisch kan gescheiden houden, hou hierbij rekening met:
  - › Afzonderlijke slaaptenten per bubbel.
  - › Probeer de bubbels echt fysiek te scheiden van elkaar door een duidelijke opdeling van het terrein bv in zones.
  - › Voorzie per bubbel gescheiden toilet(ten).
  - › Douches kunnen gedeeld worden tussen bubbels indien ook hier minimaal de contactoppervlakken worden gereinigd.
  - › Regenscenario's worden vooraf goed uitgedacht. Waar kan elke bubbel bij regenweer spelen?
  - › Heb je extra tenten nodig om dit mogelijk te maken dan zal je hier mogelijks voor moeten aankloppen bij andere groepen, private aanbieders of ULDK.
- › Ook voor wie een kamp heeft waarbij gebouw en tenten worden gecombineerd wordt het een oefening vooraf om de lokalen/tenten in te delen naargelang de bubbels. Hou daarbij rekening met alle bovenstaande adviezen.

Materiaal

- › Maak de materiaalkisten voor vertrek.
- › Maak duidelijk wat voor welke bubbel bestemd is met kleurcodes of symbolen zodat er ter plaatse ook geen verwarring kan ontstaan.

Vervoer van, naar en tijdens

- › Plan je vervoer ook naargelang de bubbels.

- › Maak je gebruik van het openbaar vervoer (De Lijn, MIVB, NMBS, TEC) kijk dan goed na welke maatregelen van toepassing zijn voor groepen tijdens de zomer. We houden dit verder in het oog en vullen aan in de FAQ.
- › Wordt gekozen voor privaat vervoer auto's/bus bewaak dan het behoudt van de bubbels en hou rekening met hygiëne maatregelen t.a.v. de chauffeur(s). Maak goede afspraken vooraf.

3.2.2 Noodprocedures en permanentiesysteem

Vertrek vanuit [dit stappenplan](#).

Belangrijk daarbij dat je een aantal zaken reeds voorbereidt:

- › Duid bij voorkeur 1 persoon aan binnen elke bubbel die in geval van vermoeden van besmetting de taak op zich neemt om zich over de zieke te ontfermen en de nodige stappen te ondernemen. Zorg voor gepast beschermingsmateriaal voor deze persoon.
- › Communiceer duidelijk naar de ouders wat je van hen verwacht. Maak afspraken over bijvoorbeeld een vervroegde stopzetting van het kamp en eventuele maatregelen tijdens en na het kamp of de activiteit.
- › Bekijk welke huisarts(en) in de buurt je kan contacteren wanneer je vermoeden hebt van een besmetting. Neem de contactgegevens reeds op in je stappenplan. Neem al eens contact op met hen om te kijken wat kan tijdens het kamp.
- › Breid de EHBO uit met volgende zaken:
  - › MUST HAVES: handschoenen, alcoholgel, koortsthermometer + ontsmettingsmiddel, mondkapjes (hier wegwerp) steeds 1 voor de zieke en 1 voor de verzorger
  - › AAN TE RADEN: face shields (aan te raden bij +12) contactloze thermometer, afzonderlijke EHBO koffers per contactbubbel
- › Voorzie een kind- en jongerenvriendelijke quarantaineruimte.
  - › Gebouw: bekijk vooraf hoe je het gebouw zal gebruiken, indelen en denk hierbij ook aan een quarantaine ruimte. Ga hierover in gesprek met je uitbater.
  - › Terrein: bekijk vooraf hoe je je terrein gaat gebruiken, deel je tenten goed in en voorzie hierbij ook een quarantaine ruimte.
- › Externe en interne communicatie, wanneer je een vermoedelijke besmetting op je kamp hebt, ben je best ook voorbereid m.b.t. communicatie:
  - › Hoe ga je op een integere manier om met vragen vanuit de groep?
  - › Welke informatie vertrekt naar de gemeente waar je kamp plaatsvindt?
  - › Hoe communiceer je naar ouders op het thuisfront?
  - › Hoe communiceer je naar je organisatie of koepel?
- › Informeer je leidingsploeg over het stappenplan.
- › Bespreek vooraf met de leidingsploeg hoe je omgaat met de vragen van andere kinderen en jongeren wanneer een eventuele besmetting wordt vastgesteld. Bespreek hoe je hen hiervan op de hoogte brengt, bereid antwoorden voor of hun vragen...

- › Weet dat je altijd terecht kan bij de kampermanentie van je koepel bij vragen, twijfels...
- › Bewaak bij communicatie steeds de aandacht voor privacy en geef dit ook op voorhand mee aan ouders.

3.2.3 Communicatie

Het is belangrijk dat alle deelnemers aan het kamp en ook alle betrokken actoren zoals ouders of opvoedingsverantwoordelijke goed weten welke maatregelen van toepassing zijn op kampen, wat dit inhoudt voor hen, voor hun kinderen, ...

Communicatie voor, maar ook tijdens en na zal dus heel belangrijk zijn hierin, indien nodig in verschillende talen.

Voor de uitbouw van de maatregelen zijn we niet over 1 nacht ijs gegaan, er is intensief samengewerkt binnen de jeugdsector met virologen en medische experts, het is belangrijk dat we alle betrokken partijen daar goed over informeren zodat we duidelijk kunnen aantonen dat we dit doen op een onderbouwde manier.

- › Je bent alvast goed bezig om jezelf te informeren wanneer je dit zomerplan in handen hebt, verwacht niet van de hele leidingploeg dat ze dit zomerplan in handen nemen. Gebruik de vertaling van de jeugdwerkregels om de verschillende partijen vooraf in te lichten over de maatregelen:
  - › Kinderen en jongeren
  - › Ouders
  - › Begeleiders

Neem daarnaast ook [de pictogrammen](#) op in je communicatie om zaken duidelijk te maken.

- › Vanuit jullie koepels, De Ambrassade en overheid zal er tal van ondersteuningsmateriaal voorzien worden ga hiermee aan de slag en/of vraag hulp via de koepels
- › Maak goede afspraken met de eigenaar van het gebouw over de uitrol van de maatregelen ter plaatse. Ook voor de Vlaamse verblijven werd [een protocol opgesteld vanuit CJT](#) waarbij rekening werd gehouden met de maatregelen binnen het jeugdwerk.

3.3 Hoe zit dat met hygiëne?

3.3.1 Persoonlijke hygiëne

Hygiëne en het jeugdwerk is niet altijd de beste combinatie. Maar dit jaar is het noodzakelijk. Hieronder verstaan we handhygiëne, hoesten in de elleboog, het eenmalige gebruik van zakdoeken en weggooiën ervan en het gebruik van mondmaskers en handschoenen. Deze maatregelen zorgen ervoor dat besmetting vermeden wordt, en zijn dus cruciaal.

- › Bouw een vaste routine in waarbij handen gewassen worden voor en na iedere activiteit(enblok), voor en na elke maaltijd, inclusief tussendoortjes, bij het gebruik van materialen, bij externe activiteiten en bij thuiskomst, bij niezen/hoesten en na elk toiletbezoek.
- › Het installeren van deze vaste routine zal voor velen wel wat extra moeite vragen, het kan hierbij helpen je leidingploeg te informeren bv. Aan de hand van een van [dit filmpje](#) of vooraf [mét richtlijnen over hoe je handen kunt wassen](#). Uiteraard houdt dit bij de kleine kinderen ook contact in om de handen goed te wassen, dit kan binnen de bubbel
- › Het kan helpen om een verantwoordelijke aan te duiden die extra aandacht vestigt op alle

hygiënemaatregelen binnen één bubbel.

- › Zorg zeker voor voldoende communicatie over alle maatregelen via de pictogrammen, gebruik het aangeboden [materiaal](#).
- › Zorg voor communicatie naar ouders over de maatregelen en welk materiaal door jullie voorzien zal zijn, en waarvoor ze zelf moeten zorgen. Breng ouders ook op de hoogte van de hygiënemaatregelen die worden getroffen en hoe zij hun kind/jongere daar eventueel ook kunnen op voorbereiden.

Infrastructuur, planning en materiaal wordt maximaal afgestemd op handhygiëne.

- › Zorg eventueel voor extra plaatsen om de handen te wassen zodat dit zo vlot mogelijk verloopt.
- › Voorzie voor het binnengaan van sanitaire ruimtes, bij de eetruimtes en in de buurt van activiteiten dat handen gewassen of gereinigd kunnen worden om besmetten van contactoppervlaktes te vermijden. Water en zeep is in principe voldoende. Voorzie dit zeker op de plekken waar je stromend water tot beschikking hebt. Je kan ook gebruik maken van stilstaand water (bv. in een kuipje) indien dit, na het gebruiken door de verschillende aanwezige kinderen, verversd wordt tussen elke wasbeurt in. Laat dit dus niet staan om later opnieuw te gebruiken.
- › Goed inzepen is het belangrijkste bij handen wassen, en afdrogen met wegwerpdoekjes of papier. Geen handdoeken dus.

Mondmaskers

- › Voorzie een moment over hoe je correct een mondmasker kunt gebruiken voor zowel leidingsploeg als deelnemers

Hoesten en zakdoeken

- › Voorzie gesloten vuilnisbakken (liefst te openen zonder ‘handcontact’) voor de vuile zakdoeken. Spreek hiervoor eventueel goed af met de uitbater van een verblijf/terrein die hier mogelijks ook reeds op heeft ingezet. Voorzie zelf voldoende papieren zakdoeken of laat deelnemers dit zelf voorzien MAAR zorg er vooral voor dat deze steeds ter beschikking zijn per bubbel.

Voorzie extra hygiënisch materiaal

- › Maak voor je kamp of activiteit een overzicht van de materialen die nodig zullen zijn en door wie ze voorzien worden. Je vindt hiervan een voorbeeld in de bijlage [‘benodigd \(hygiënisch\) materiaal’](#). Bekijk vooraf goed welke materialen je zelf voorziet als organisatie, wat je aan ouders vraagt en luister ook eens bij de eigenaar van het gebouw wat deze al heeft voorzien.
  - › Handgels en zeep
  - › Papieren zakdoeken + afgesloten vuilnisbakken
  - › Mondmaskers
Enerzijds heb je de persoonlijke maskers voor +12: stel voor dat de 12+’ers een pakketje van bv 5 mondmaskers hebben (reken uit i.f.v. activiteiten die je zal doen, verplaatsing...). Wijs hier bij voorkeur op herbruikbare maskers, die dus ook eventueel gereinigd kunnen worden tijdens het kamp
Daarnaast kunnen we extra maskers voorzien (soort van reserve) bv ook voor EHBO, kinderen die geen maskers (meer) hebben. Vraag aan ouders wie eventueel maskers kan maken ook voor andere kinderen.
  - › Papieren handdoeken

- › Reinigingsproducten
- › Handschoenen

3.3.2 De infrastructuur

Niet alleen de persoonlijke hygiëne, ook die m.b.t. tenten en infrastructuur is van belang om besmetting te voorkomen, neem hierbij altijd de focus op contactoppervlakken. Hanteer de tabel [‘poetsen infrastructuur’](#).

- › Zeker in het geval van gebruik van een gebouw al dan niet in combinatie met tenten is het heel belangrijk te overleggen wie instaat voor het poetsen tijdens en na het kamp of de vakantie. Maak daarbij goede afspraken over frequentie, aandachtspunten, ... en doe dit zeker ook met de eigenaar van het gebouw. Dit kan een impact hebben op je programma en dus ook op aankomst en vertrek.
- › Zorg voor afspraken met uitbaters, poetspersoneel en begeleiding over ventilatie van ruimtes en het verdelen van sanitaire ruimtes per bubbel ([poetsen infrastructuur](#)).
- › Zorg voor voldoende communicatie over alle maatregelen via de pictogrammen, maak gebruik van het [bestaande materiaal](#) en hang dit zichtbaar op.
- › Voorzie de nodige middelen om te kunnen reinigen. Hou hierbij rekening met wegwerp en/of mogelijkheid om de materialen etc. na gebruik te wassen en/of koken i.f.v. reiniging.

3.3.3 Het materiaal

Naast de hygiënische persoonlijke en infrastructurele maatregelen, gaan we in op die voor materiaal. Als je materiaal doorgeeft, houdt dit een risico op besmetting in. Zorg dan ook voor aandacht voor het reinigen van al het materiaal waarvan jullie gebruik maken op basis van [‘poetsen materialen’](#) (van verkleedkleden tot sportmateriaal, muziekinstrumenten, tot spelmateriaal).

- › Voorzie met je organisatie - indien mogelijk - dat materiaal niet tussen bubbels moet worden uitgewisseld. Dit geldt voor sportmateriaal, muziekinstrumenten, verkleedmateriaal, materiaalkoffers, knutselgerief, kayaks, klimgerief enz. Waar je alles binnen één bubbel kunt houden, mag materiaal door verschillende kinderen gebruikt worden.
- › Als materiaal door verschillende bubbels gebruikt worden, dan heb je twee opties:
  - › Je reinigt de contactoppervlakken voor je het materiaal doorgeeft.
  - › Na gebruik laat je het materiaal drie volledige dagen staan voor de volgende bubbel ermee aan de slag gaan. Ook deze methode volstaat.
- › Maak visueel duidelijk welk materiaal voor welke bubbel is. Doe dit door kleuren of symbolen aan te brengen en hou hier ook rekening mee bij het laden van bv. de camion zodat zaken op een correcte manier in- en uitgeladen kunnen worden. Ofwel door de eigen bubbel, maar dit kan evengoed door anderen mits rekening wordt gehouden met voorschriften zoals handschoenen, mondmasker, ...
- › Tenten en/of andere ontleend materiaal ophalen:
  - › Doe dit vanuit de bubbels. Dat wil niet zeggen dat iemand van de ene bubbel om zijn materiaal en iemand van de andere bubbel om hun materiaal gaat. Wel dat je geen begeleiding uit bubbels mixt om samen op pad te gaan. Dus je mag met mensen uit bubbel 1 tenten halen voor bubbel 1 en bubbel 2 maar dan dien je deze tenten wel te reinigen of minstens 3 dagen uit omloop te houden voor bubbel 2 deze mag opzetten.

- › Hou rekening met voorschriften zoals gebruik van handschoenen, mondkmaskers, social distancing t.a.v. de aanbieder.

3.4 Welke activiteiten mag je doen

3.4.1 Openluchtactiviteiten

- › Activiteiten worden zoveel mogelijk in de buitenlucht georganiseerd.
  - › Zwemmen in open lucht kan, maar zorg bij gebruik van omkleedruimtes en onderweg voor het bewaken van de geldende regels.
  - › Bespreek met de eigenaar van je terrein of uitbater of er extra speelweides of bos gebruikt kan worden om maximaal gebruik te maken van de ruimte.
  - › Bespreek met je uitbater of er extra overdekte buitenruimte gecreëerd kan worden door tenten (indien mogelijk openstaand) of shelters, ook bij regenweer, in te zetten.
  - › Pas je programma van activiteiten in de mate van het mogelijke aan om zoveel mogelijk in de openlucht te doen en informeer ouders en deelnemers hiervan zodat ze zich hierop kunnen voorbereiden.
- › De maximale capaciteit van terrein, infrastructuur en locatie wordt ingezet.
  - › Stem vooraf af met je uitbater wat de mogelijkheden zijn om je bubbels onder te brengen in de infrastructuur. Hoe sanitaire ruimtes, buitenruimte enz. verdeeld kunnen worden én hoe deze visueel duidelijk gemerkt kunnen worden (zie ook hierboven).

3.4.2 Uitstappen

- › Activiteiten worden zo veel mogelijk op de eigen locatie gehouden.
  - › Zoek vooraf, met je leidingsploeg, naar alternatieven voor activiteiten die niet op de locatie zelf kunnen doorgaan (zoals gaan zwemmen, dagtochten, 2-daagses...) binnen de beleving van je activiteit.
- › Als je uitstappen onderneemt (naar het bos, park, stadsplein, provinciaal domein, pretpark, dierentuin, zwembad, ...) houdt de hele bubbel zich aan de geldende samenlevingsregels m.b.t. mondkmaskers, afstand, hygiënemaatregelen.
  - › Dit geldt in elke situatie waarin je in contact kunt komen met mensen die niet in je bubbel zitten en waarbij afstand houden niet gegarandeerd kan worden (dus ook bij wandelingen of natuuruitstappen in drukke gebieden). Ga na welke maatregelen van toepassing zijn bij een uitstap naar een bepaalde locatie.
  - › Zorg ervoor dat de deelnemers weten dat ze bepaalde voorzorgsmaatregelen zullen moeten nemen bij het verlaten van het kampterrein en bepaal wat ze daarvoor nodig hebben en wie dit voorziet.
  - › Overleg ook vooraf met externe partners (aanbieders van activiteiten maar ook bv. vervoersmaatschappijen) hoe aan alle maatregelen voldaan kan worden.
  - › Overleg vooraf met de maatschappij waarmee je je verplaatsing voor, tijdens en na het kamp

doet, op welke manier hygiënemaatregelen voldaan worden, en welke veiligheidsmaatregelen genomen worden m.b.t. mondmaskers enz.

- › Neem in communicatie met ouders en begeleiding informatie op over hoe de eigen wagen indien nodig gereinigd moet worden, welke hygiënemaatregelen nodig zullen zijn (mondmasker bij +12, handhygiëne,...) en wanneer dit verwacht wordt (bv. kookouder vervoert naar ziekenhuis na val).

3.4.3 Externen

- › Activiteiten, vormingen, workshops georganiseerd door en voor personen buiten de bubbel worden vermeden.
  - › Zorg voor een alternatief voor toon-, bezoek-, contactmomenten met mensen die geen deel uitmaken van de bubbel. Zet hiervoor de creativiteit van je leidingsploeg en kinderen en jongeren zelf in.
  - › Activiteiten, vormingen, workshops georganiseerd door personen buiten de contactbubbel worden vermeden. Tenzij dit kan binnen de maatregelen die op dat moment gelden voor de samenleving. Digitaal aanbod kan hier een oplossing zijn. Of onder voorwaarden m.b.t. mondmaskers, social distancing t.a.v. externe...
- › Indien contact met externen noodzakelijk is i.f.v. een activiteit zoals bv. huur mountainbikes, begeleiding touwenparcours, en de afstand niet gegarandeerd kan worden, worden de veiligheids- en hygiënevoorschriften zoals voor individuen in de samenleving gevolgd.
  - › Neem in de communicatie voor ouders vooraf op op welke manier mondmaskers geregeld worden ([benodigd \(hygiënisch\) materiaal](#)).
  - › Neem in de communicatie voor ouders vooraf ook op dat de postbedeling mogelijk door maatregelen bij leveringen en contacten met externen beperkter kan zijn dan normaal. Maak over leveringen ook duidelijke afspraken met je uitbater.

3.4.4 Rust

De verspreiding van dit virus heeft meer kans bij mensen die heel vermoeid zijn. Het is dan ook belangrijk bij de organisatie van je kamp of activiteit rekening te houden met de vermoeidheid van je deelnemers én leidingsploeg.

- › Voor activiteiten met overnachting wordt een evenwichtig programma met voldoende nachtrust voorzien om de kans op ziekte omwille van uitputting te vermijden.
- › Plan op voorhand voldoende rustmomenten (ook overdag) in en voorzie elke nacht voldoende slaap (afgestemd op leeftijd enz.) zodat kinderen, jongeren én begeleiding niet oververmoeid raken.
- › Zorg voor voldoende communicatie hierover naar je leidingsploeg en benadruk ook het belang van hun eigen nachtrust.

4. Tijdens het zomerkamp

Investeer in de eerste dagen van je kamp in het wegwijs maken in de jeugdwerkregels. Doe een rondleiding in de gebouwen, terreinen en toon wat er waar verwacht wordt. Onderstreep het belang van hygiëne en vertel hen waarom dat belangrijk is. Informeer hen, praat met hen. Doe dat steeds op maat van kinderen en jongeren. Maak het speels, experimenteel, avontuurlijk, creatief,... Focus op spelen, sporten en de activiteiten. Geef ruimte aan kinderen en jongeren zodat ze niet te veel hinder ondervinden van de bubbels. Richt de aandacht naar de bubbel zelf, want in de bubbel mag je samen sporten, spelen, eten, slapen en hoef je geen afstand te houden.

4.1 Wie mag deelnemen

4.1.1 Risicogroepen en ziek zijn

- › De symptomen die kunnen wijzen op corona zijn koorts, hoesten, moeilijk ademen, keelpijn, verstopte neus, diarree. Maak deze [symptomen](#) visueel zichtbaar voor de begeleiding om op terug te vallen bij twijfel.
- › Zorg dat [het stappenplan 'wat doen bij zieke deelnemer'](#) duidelijk zichtbaar is ter plaatse voor de leidingsploeg. Hang het op bij de EHBO, in een leidingslokaal/tent...
- › Bij vermoeden van besmetting of opmerken van een of meerdere van de symptomen, start je onmiddellijk het stappenplan op zoals vooraf besproken.
- › Zieke kinderen horen niet thuis op het kamp, ongeacht of het corona betreft of niet. De deelnamevoorwaarden blijven dus ook van toepassing tijdens het kamp.
- › Maak een onderscheid tussen een gewone EHBO-tussenkoms bij kwetsuur, ongeval, medicatie en de te ondernemen stappen bij vermoedelijke besmetting. Voorzie daarom in elke bubbel iemand die basis EHBO-handelingen (en indien van toepassing dagelijkse verzorging en ondersteuning) kan toepassen zoals schaafwonde, brandwonde, snijwonde... zodat hiervoor geen bubbels dienen te worden doorbroken. Zorg voor de nodige hygiënemaatregelen (beschermingsmateriaal: handschoenen, mondmasker of faceshield zeker bij +12) en reinig het materiaal na elk gebruik.
- › Indien je uitbater of terreinverantwoordelijke zelf behoort tot de risicogroepen, beperk je de contacten tot het minimum en neem je de geldende veiligheidsmaatregelen in acht (mondmasker, hygiëne, afstand houden).

4.1.2 Aanwezigheidsregisters, medische fiches en tracing

- › Goed bijhouden van aanwezigheidsregisters en contactenlogboek per bubbel en over volledige kamp heen. Elk contact wordt in kaart gebracht. (zie het puntje contact-tracing bij vooraf.)
- › Spreek als groepsleiding/kampverantwoordelijke de verantwoordelijke per bubbel hier bv. dagelijks op aan: hebben jullie contact gehad met externe mensen, met wie, wat was de situatie, staat het in het logboek, ...

4.2 Hoe organiseer je kamp op locatie?

4.2.1 Contactbubbels

Het is cruciaal dat de bubbels tijdens het kamp niet met elkaar in contact komen.

- › Maak goede afspraken met de deelnemers van het kamp, informeer hen goed over de manier waarop je bubbels hebt ingedeeld en in stand wil houden m.b.t. infrastructuur, materiaal, contact met andere bubbels
- › Zorg voor vaste begeleiding per bubbel en blijf ook 's avonds na de dagwerking in deze bubbel. Is overleg nodig? Neem dan voorzorgsmaatregelen door afstand te bewaren en eventueel maskers te gebruiken of zorg voor 1 afgevaardigde per bubbel die overlegt mits voorzorgsmaatregelen. Zorg ook dat er geen af- en aanloop is van begeleiders. Noteer dit in het logboek.
- › Organiseer geen activiteiten met fysiek contact tussen bubbels zoals massaspelen, talentenjacht, ... misschien kan je hier wel creatief mee omgaan: een spel over de bubbels heen maar zonder dat contact tussen de bubbels nodig is.
- › Speel ook geen spelen waarbij materiaal (al dan niet al spelend) van de ene naar de andere bubbel of samen wordt gebruikt. Dit kan ook niet als de bubbels gescheiden staan: bv. touwtrekken tussen 2 bubbels, trefbal, ...
- › Vermijd de aanwezigheid van externen tijdens het kamp. Organiseer geen bezoekdagen of bijvoorbeeld bezoekjes van oud-leiding.
- › Contact met externen (buiten de contactbubbel) wordt vermeden. Indien toch nodig (bv. levering van voedsel, arts op terrein voor wonde/ziekenhuisbezoek,...) hou dan rekening met voorzorgsmaatregelen, hanteer mondmasker en hou 1,5 meter afstand, bouw extra handhygiëne moment in.
- › Spreek goed af hoe de deelnemers die vooral instaan voor omkadering: materiaal/eten... zich verhouden in of t.a.v. de bubbels en welke maatregelen gevolgd worden op welke momenten.

Infrastructuur

- › Visualiseer je plan omtrent gebruik van ruimtes/toiletten/sanitair/... door kleuren of symbolen op te hangen. Maak het voor de deelnemers heel eenvoudig om te weten waar ze wel en niet mogen komen en wat de afspraken zijn wanneer ruimtes worden gedeeld.
- › Worden ruimtes/sanitair gedeeld tijdens het verblijf zorg dan zeker ook voor een goed [hygiëneplan](#) en stel hier verantwoordelijken voor aan (zie het punt rond hygiëne infrastructuur).

Materiaal

- › Ook voor materiaal is het belangrijk dat het duidelijk visueel zichtbaar is welk materiaal aan welke bubbel toebehoort. Label je materiaal, steek het steeds in eenzelfde bak, berg het op dezelfde plaats op, ...
- › Reinig het materiaal (focus op contactoppervlakken) steeds als dit door meerdere bubbels wordt gebruikt.

Bij verplaatsen van, naar en tijdens het kamp worden de regels m.b.t. veiligheid t.a.v. externen gerespecteerd. Dit zowel voor gebruik van private bussen als bij gebruik van openbaar vervoer. Respecteer de bubbels door bv. verschillende bussen in te schakelen of door op een verschillend tijdstip de trein/bus te nemen. Bescherm de chauffeur via social distancing en gebruik van mondmaskers bij +12.

4.2.2 Noodprocedures en permanentiesysteem

- › Start in geval van vermoeden van besmetting [de noodprocedure](#) op. Je staat hierin niet alleen, de kamppermanentie vanuit jullie koepels staat klaar om jullie hierbij te ondersteunen.
- › Zoals aangegeven bij ‘voor’ doe je er goed aan om ter plaatse op zoek te gaan naar één of meerdere huisartsen die jullie kunnen bijstaan bij twijfel, vragen etc. Spreek af dat je met hen contact opneemt wanneer jullie met twijfels en/of vragen zitten en durf ook gerust contact opnemen.
- › Bekijk ook welke communicatie naar de andere leden, leiding nodig is. Neem de nodige tijd om dit in de groep te bespreken om te informeren, te luisteren, ...
- › Hou steeds welbevinden van alle leiding en leden hier mee in het oog – zorg ervoor dat iedereen de ruimte heeft om hierover te praten, ventileren indien nodig.
- › Belangrijk onderdeel van je stappenplan is de externe communicatie wanneer je een vermoeden van besmetting hebt en/of een jongere naar huis stuurt van een kamp. Rol deze ook uit, eventueel samen met je koepel en in overeenstemming met de kamppermanentie.
- › Indien er een besmetting was tijdens het kamp raad je de deelnemers van het kamp aan om na het kamp gedurende minimum 1 week geen bezoek te brengen aan mensen uit de risicogroep.

4.2.3 Communicatie

- › Maak gebruik van [de pictogrammen](#) tijdens je kamp om zaken duidelijk te maken voor alle deelnemers
- › Visualiseer het bubbelgegeven m.b.t. infrastructuur en materiaal door gebruik van kleuren, symbolen (zie ook bubbels/infrastructuur).
- › Gebruik bestaande visuele ondersteuning zoals onderstaande om zaken op locatie duidelijk te maken:
  - › [Handjes wassen met Handige Hans: hoe](#) en [wanneer](#)
  - › Ziektesymptomen
  - › ...

4.3 Hoe zit het met hygiëne op je kamp?

4.3.1 Persoonlijke hygiëne

Handen wassen

- › Herhaal tijdens je dagprogramma regelmatig de vaste routine van de handhygiëne, installeer een gewoonte.
- › Benadruk binnen de begeleiding dat dit ook geldt voor hen, ook tijdens avondmomenten, niet alleen in contact met kinderen.
- › Gebruik de communicatie van [Handige Hans](#) om aan deelnemers duidelijk te maken hoe en wanneer ze handen wassen.

Infrastructuur, planning en materiaal wordt maximaal afgestemd op handhygiëne.

- › Voorzie indien mogelijk afzonderlijke wasplaatsen voor verschillende bubbels.

- › Zijn verschillende wastafels/teiltjes niet mogelijk per bubbel? Voorzie dan in afstemming met je activiteitenprogramma, geschrinkt gebruik van infrastructuur en materiaal.
- › Meer over het reinigen van de infrastructuur vind je onder 4.3.2.

Hygiëne bij intens contact

- › Vermijd waar mogelijk het aanraken van het gezicht van kinderen, zeker bij +12-jarigen. Insmeren en schminken bij –12-jarigen kan, laat andere kinderen het zelf doen.
- › In functie van wondverzorging is het belangrijk voorzorgsmaatregelen te nemen m.b.t. handhygiëne zowel bij patiënt als verzorger en bij +12 ook mondmasker te gebruiken (beide partijen).
- › Uiteraard kan aanraken indien nodig in noodsituaties.

Hoesten en zakdoekengebruik

- › Leer deelnemers (indien nog nodig) hoe ze correct kunnen hoesten/niezen in de elleboog of eventueel door gebruik van een papieren zakdoek die meteen wordt weggegooid.

Hygiëne bij maaltijden

Over het algemeen wordt het virus niet overgedragen via voedsel maar, handhygiëne blijft cruciaal om de risico's te beperken.

- › Als je voor de nodige handhygiëne zorgt, kan je samen koken met kinderen en jongeren.
- › We adviseren het gebruik van mondmaskers en handschoenen bij het meer intensieve kookwerk (het maken van fruitsla of salade, bakken enz.).
- › Het afwassen van kookinstrumenten kan gewoon met water en afwasmiddel.
- › Als de kookploeg voor verschillende bubbels eten maakt, focus dan zeker op handhygiëne, en gebruik handschoenen en mondmaskers bij intensief kookwerk en bij het aanraken van de potten/pannen/schotels die naar een andere bubbel moeten worden gebracht.

4.3.2 De infrastructuur

- › Reinig contactoppervlakken regelmatig volgens de voorschriften.
  - › Maak afspraken over het poetsen van alle infrastructuur, lokalen, zalen, eetruimtes, tenten,... Focus op contactoppervlakken, sanitaire blokken en materiaal (zie hieronder). Maak hiervoor gebruik van [‘poetsen infrastructuur’](#).
  - › Laat veelgebruikte deuren in de infrastructuur open staan om te vermijden dat deze voortdurend aangeraakt worden. Hou hierbij rekening met brandveiligheid (branddeuren mogen niet openstaan) doe het in overleg met de eigenaar van het verblijf.
  - › Richt de gebruikte infrastructuur in op een manier dat je vlot kan poetsen. Denk bijvoorbeeld na over waar je de bagage plaatst.
  - › Maak duidelijke afspraken over het gebruik van de lift indien deze beschikbaar is (alleen wanneer noodzakelijk) en vergeet het poetsen van de contactoppervlakken hierin niet op te nemen in de afspraken.

- › Verlucht regelmatig de gebruikte lokalen, tenten, ... volgens de instructies.

4.3.3 Het materiaal

- › Maak een checklist voor het reinigen van materialen aan de hand van de richtlijnen '[poetsen materialen](#)'.
- › Materiaal blijft zoveel mogelijk binnen de bubbel, indien materiaal toch van de ene naar de andere bubbel gaat, worden contactoppervlakken gereinigd of drie volledige dagen buiten omloop gelaten en niet aangeraakt.
- › Kinderen en jongeren mogen nog steeds samen afwassen in een kuip met warm/heet water en afwasmiddel. (geen excuses dus;-)) Indien mogelijk droogt alles in de buitenlucht, indien onmogelijk met een persoonlijke keukenhanddoek voor deelnemers. Belangrijk is dat eetgerief niet wisselt tussen bubbels.
- › Voorzie dat keukenhanddoeken voor kookploeg dagelijks gewassen of vervangen worden.
- › Als kinderen en jongeren behoefte hebben aan extra kledij of slaapzakken, kunnen deze voorzien worden als ze voor en na gebruik gewassen zijn/worden. Voor hergebruik zeker op de maximale temperatuur wassen.
- › Spelen met water kan en houdt geen extra risico's in, uiteraard in afstemming met eventuele waterschaarste: het jeugdwerk werkt duurzaam.
- › Respecteer de voorschriften bij materiaal van externen en reinig dit materiaal voor gebruik. Bij gebruik van materiaal aangeboden/geleverd door externen moet men erop toezien dat deze worden aangeboden en/of geleverd binnen de hygiënische maatregelen en indien mogelijk gereinigd worden. Uitsluitende de begeleiding haalt deze op. Bv paintball, Kajak...

4.4 Welke activiteiten mag je doen tijdens het kamp?

4.4.1 Openluchtactiviteiten

- › Zet maximaal in op het gebruik van de overdekte en niet-overdekte buitenruimte, maak gebruik van je creativiteit om oplossingen te vinden.
- › Vraag extra aandacht bij je mede-begeleiding voor het dragen van de juiste kledij door kinderen en jongeren.
- › Bespreek steeds goed met de leidingsploeg uit andere bubbels welke ruimtes/locaties jullie wanneer gaan gebruiken om contact te vermijden.

4.4.2 Uitstappen

- › Als je uitstappen onderneemt (naar het bos, park, stadsplein, provinciaal domein, pretpark, dierentuin, zwembad...) houdt je hele bubbel zich aan de geldende samenlevingsregels m.b.t. mondkmaskers, afstand, hygiënemaatregelen.
  - › Dit geldt in elke situatie waarin je zelf toevallig in contact kunt komen met mensen die niet in je bubbel zitten en waarbij afstand houden niet gegarandeerd kan worden (dus ook bij wandelingen of natuuruitstappen in drukke gebieden). Wees steeds voorzien op een mondkmasker bij dergelijke uitstappen en/of hou voldoende afstand. Hou steeds rekening met

de van kracht zijnde maatregelen.

- › Gaat het echt over uitstappen waar externen sowieso deel van uitmaken: een museum, pretpark, ... dan volg je de maatregelen zoals deze voor elke individuele bezoeker zijn opgelegd.

4.4.3 Externen

- › Als tijdens je activiteit externe personen voor leveringen (bv. van eten of materiaal) op locatie komen, worden alle maatregelen gevolgd die in de samenleving gelden (mondmaskers, hygiëne, enz.).
- › Als je uitbater of verantwoordelijke van je locatie tot de risicogroepen behoort, beperk je je contacten met deze persoon in de mate van het mogelijke en volg je de geldende maatregelen.
- › Indien het noodzakelijk is om zelf naar de winkel te gaan tijdens je activiteit, kies je er bij voorkeur voor dit door dezelfde personen te laten doen en worden alle geldende maatregelen gevolgd. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van leveringen.
- › Als externe personen, ook als deze van je eigen organisatie zijn, op de locatie komen, i.k.v. een coaching, vorming, workshop, enz. worden alle geldende maatregelen gevolgd.

4.4.4 Rust

- › Merk je tijdens je kamp of activiteit dat leden of leidingsploeg zeer vermoeid raakt, las dan regelmatig extra rustmomenten in.
- › Wijs iedereen op zijn/haar verantwoordelijkheid hieromtrent. Geef het virus geen kans.

5. Na het kamp

Het zomerkamp zit er (bijna) op. Hou rekening met een aantal laatste aanbevelingen om een veilige terugkeer en thuiskomst te garanderen: zowel voor de kinderen, de leidingploeg, ouders en dichte omgeving.

5.1 Nazorg t.a.v. (zieke) deelnemers

5.1.1 Zieke deelnemer(s) tijdens het kamp

- › Indien iemand ziek werd op jullie kamp en dit bleek corona te zijn, dan word je waarschijnlijk door de overheid gecontacteerd vanuit het tracing centrum en zal gevraagd worden om aan te geven wie met de zieke in contact kwam. Werk steeds goed mee aan deze coronatracing en hou jullie gegevens goed bij, meer hierover in het puntje over persoons- en coronatracing.
- › Was er een persoon met corona aanwezig op kamp. Dan kan je hierover best ook informeren aan de ouders. Duid daarbij op de genomen stappen en wat de mogelijke volgende stappen kunnen zijn (zat een kind in de bubbel, kan contact vanuit tracingcentrum volgen, ...). Hou hierbij steeds rekening met de privacy van de persoon/personen in kwestie.

5.1.2 Aanwezigheidsregisters, medische fiches en tracing

- › Bewaar het contactenlogboek tot minstens 1 maand na de activiteit. Als een kind of jongere na het kamp corona heeft, kan jouw organisatie gecontacteerd worden om je logboek te delen.

5.2 Organiseer ook de terugkeer en (eventuele) nazorg

5.2.1 Contactbubbels

- › Maak goede afspraken met ouders omtrent het afhalen van kinderen:
- › Spreiding van terugkeer in tijd bv. verschillende bussen per bubbel komen aan met 30 min verschil zodat de bubbels gesplitst blijven
  - › Als spreiding in tijd niet mogelijk is, zorg dan voor spreiding bij aankomst. Bv. bubbel 1 verlaat als eerste perron naar ouders, vervolgens verlaat bubbel 2 perron. Bij private bus laat je de bussen aankomen op een grote openbare plaats waar de spreiding mogelijk is
  - › Vraag ouders om ook t.a.v. elkaar voldoende rekening te houden met maatregelen m.b.t. social distance. Vraag hen ook begrip en tijd om dit mogelijk te maken want het zal anders verlopen dan normaal: rustiger en meer tijd in beslag nemen.
- › Adviseer ouders om geen spreiding van verschillend jeugdaanbod te plannen in dezelfde week. Jongeren wordt gevraagd vooral naar dezelfde jeugdwerking te gaan. Communiceer dit advies maximaal naar de ouders.

5.2.2 Noodprocedures en permanentiesysteem

- › Als een deelnemer tijdens of na het kamp besmet blijkt met corona zal het belangrijk zijn dat je het

contactlogboek (zie het punt over tracing) kan voorleggen op vraag van de corona speurders, hou de gegevens dus heel goed bij.

- › Indien er een besmetting was tijdens het kamp raad je de deelnemers van het kamp aan om na het kamp gedurende minimum 1 week geen bezoek te brengen aan mensen uit de risicogroep.
- › Indien dit niet het geval was, zijn er geen bijkomende maatregelen nodig. Communiceer dit aan ouders en andere opvoedingssituaties.

5.2.3 Communicatie

- › Geen specifieke zaken van toepassing

5.3 Hoe zit dat met hygiëne op het einde van en na het kamp?

5.3.1 Persoonlijke hygiëne

- › Zorg na het kamp of activiteit voor communicatie naar ouders. Gewoonlijke wasbeurten zijn voldoende. Materiaal wassen met water en zeep volstaat.

5.3.2 De infrastructuur

- › Spreek met de uitbater van je verblijf of je begeleiding af op welke manier gepoetst zal worden bij afloop van je activiteit op basis de richtlijnen [‘poetsen infrastructuur’](#). Doe dit indien mogelijk wanneer de kinderen/jongeren buiten of vertrokken zijn.

5.3.3 Het materiaal

- › Materiaal blijft zoveel mogelijk binnen de bubbel, indien materiaal toch van de ene naar de andere bubbel gaat, of als de bubbel afgesloten wordt bij het einde van het kamp, worden contactoppervlakken gereinigd.
- › Als materiaal (dus ook bv. tenten) na afloop van de activiteit naar een andere bubbel gaan, moeten deze 3 dagen buiten omloop zijn of gereinigd worden.
- › Tenten en/of andere ontleend materiaal terugbrengen: Doe dit vanuit de bubbels. Dat wil niet zeggen dat iemand van de ene bubbel zijn materiaal terugbrengt en iemand van de andere bubbel hetzelfde doet. Het betekent wél dat je geen begeleiding uit bubbels mixt om de tenten terug te brengen en dat je ervoor zorgt dat tenten en/of materiaal ofwel gereinigd werden ofwel 3 dagen uit omloop waren.
- › Hou rekening met voorschriften zoals gebruik van handschoenen, mondmaskers, social distancing t.a.v. degene bij wie je dit terugbrengt.

5.4 Welke activiteiten mag je doen?

5.4.1 Openluchtactiviteiten

- › Geen specifieke zaken van toepassing

5.4.2 Uitstappen

- › Geen specifieke zaken van toepassing

5.4.3 Externen

- › Geen specifieke zaken van toepassing

5.4.4 Voldoende rust inbouwen

- › Communiceer dit ook goed naar ouders zodat hier na het kamp ook rekening mee wordt gehouden

6. Bij wie kan je terecht?

- › Ga voor vragen omtrent jouw kamp/vakantie met overnachting zeker eens luisteren bij de koepel of organisatie waar jij onder valt.
- › De Ambrassade voorziet nog tal van ondersteuningsmateriaal dat je kan terugvinden [op de website van De Ambrassade](#). Op basis van de vragen die we binnen krijgen maken we ook FAQ's aan die mogelijks een antwoord bieden op jouw vraag. Neem ook zeker daar nog even een kijkje.
- › Zitten kinderen en jongeren met vragen omtrent de zomer van 2020 verwijs hen dan ook zeker door naar www.watwat.be/zomer2020
- › [Jeugdwerk voor Allen](#): Voor Tips en ondersteuning in het omgaan met kwetsbare kinderen en jongeren (kinderen en jongeren die leven in armoede, kinderen en jongeren met een beperking, kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties, ...) in tijden van corona, het Omgaan en communicatie met kwetsbare gezinnen, Voorbeelden van structuurschema's, pictoborden, visueel maken van bepaalde zaken, Uitwisseling tussen inclusieve werkingen. Dit is volledig gratis voor lokaal jeugdwerk.
  - › www.jeugdwerkvoorallen.be | 02 553 41 58 | vragen@jeugdwerkvoorallen.be.

SCOUTS
& GUIDES
SEN
VLAANDEREN

IJD
JONGERENPASTORAAL VLAANDEREN

www.ambrassade.be/jeugdwerkzomer